

Ministerstvo práce,
sociálnych vecí a rodiny SR

Národný seminár

Investovanie do detí v Slovenskej republike:
Možnosti získania podpory z fondov EÚ

22. januára 2016
Zastúpenie EK na Slovensku, Bratislava

Report

Ciele seminára a cieľová skupina

- zvýšiť pochopenie štrukturálnych výziev a zvýšiť povedomie o existujúcich nástrojoch politik EÚ
- informovať zástupcov štátnej správy, miestnych samospráv a mimovládnych organizácií, ktorí sú potenciálni žiadatelia o nenávratný finančný príspevok z fondov EÚ, o argumentoch uvedených v Odporúčaní Európskej komisie: „*Investície do detí: Východisko z bludného kruhu znevýhodnenia*“ a ukázať im osvedčené postupy investícií do detí, ktoré by mohli byť aplikované v priebehu programového obdobia 2014-2020.

Kontext

Vo februári 2013 prijala Európska komisia **Odporúčanie „Investície do detí: Východisko z bludného kruhu znevýhodnenia“** ako súčasť Balíka sociálnych investícií. Odporúčanie pripomína, že investície do detí sú nielen spravodlivým, ale aj hospodárnym a efektívnym prístupom, prispievajúcim k dlhodobému rastu. Odporúčanie vyzýva členské štáty, aby zvýšili svoje úsilie a využívali príležitosti, ktoré poskytujú nástroje a fondy EÚ v rámci Operačného programu Ľudské zdroje, Integrovaného regionálneho operačného programu a Operačného programu potravinovej a základnej materiálnej pomoci. Je to dôležité aj v kontexte toho, že sa členské štáty EÚ zaviazali vynaložiť aspoň 20% z finančnej alokácie ESF v rokoch 2014-2020 na projekty podporujúce sociálne začlenenie.

Podnet zorganizovať národné semináre dalo **Generálne riaditeľstvo pre zamestnanosť, sociálne záležitosti a sociálne začlenenie Európskej komisie** (DG EMPL) v tých členských štátoch, ktorým boli adresované Špecifické odporúčania (tzv. Country Specific Recommendations, CSR) zamerané na deti. Koordináciu prípravy seminára na národnej úrovni prevzal Spoločný sekretariát výborov, resp. sekretariát Výboru pre deti a mládež Rady vlády SR pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť.

Kontextuálnym východiskom podujatia boli okrem samotného Odporúčania Európskej komisie aj národné priority identifikované v rámci Európskeho semestra, v rámci Národného programu reforiem, osobitne však špecifické odporúčania. V „Správe o krajine, Slovensko 2015“ Európska komisia vo svojom posúdení odporúčaní Slovenskej republiky za rok 2014 konštatovala, že sa dosiahol obmedzený pokrok pri zlepšovaní prístupu k službám starostlivosti o deti, najmä pre deti do 3 rokov a obmedzený pokrok pri zlepšovaní prístupu k vysoko kvalitnému a inkluzívnemu predškolskému a školskému vzdelávaniu.

Rada EÚ odporučila Slovenskej republike (CSR 2015) prijať dodatočné opatrenia na riešenie dlhodobej nezamestnanosti, a to zlepšením aktivačných opatrení, druhej šance na vzdelávanie a zavedením vysoko kvalitnej odbornej prípravy prispôbenej potrebám jednotlivcov; zlepšiť motivačné opatrenia pre ženy, aby zostali v zamestnaní alebo sa do zamestnania vrátili, a to zlepšením poskytovania služieb starostlivosti o deti; zlepšiť odbornú prípravu učiteľov a atraktivnosť učiteľskej profesie, aby sa zvrátilo zhoršovanie študijných výsledkov; zvýšiť účasť rómskych detí v hlavnom vzdelávacom prúde a na vysoko kvalitnom vzdelávaní v ranom detstve.

Čo semináru predchádzalo

Participatívny princíp sa premietol už do prípravnej fázy podujatia, v ktorej Spoločný sekretariát výborov inicioval sériu koordinačných stretnutí zástupcov štátnej správy, samosprávy, mimovládnych organizácií a akademickej obce, rozšírených o individuálne konzultácie. Modelové rámce podujatia odporúčané Európskou komisiou boli pre potreby cieľovej skupiny na národnej úrovni modifikované, a to tak, aby v závere umožnili prehľadný výstup mapujúci národné projekty a dopytovo orientované projekty/výzvy korešpondujúce s jednotlivými piliermi a cieľmi Odporúčania EK, prislúchajúcu finančnú alokáciu, formy a harmonogram ich čerpania. Podujatie bolo rozdelené do dvoch na seba naväzujúcich blokov – informatívny, vedený zo strany zástupcov Európskej komisie a zástupcov štátnych inštitúcií vystupujúcich ako riadiace a implementačné orgány a diskusný blok, do ktorého aktívne vstupovali zástupcovia tretieho sektora a zástupcovia samosprávy.

Priebeh seminára

Seminár otvorili vedúci Zastúpenia Európskej komisie na Slovensku Dušan Chrenek a generálny riaditeľ sekcie fondov EÚ MPSVR SR Albert Németh. Vo svojich príhovoroch zdôraznili, že Európska únia podporuje členské krajiny pri zavádzaní opatrení, ktoré zvyšujú sociálne investície do kľúčových oblastí pre rozvoj detí a Slovensko má v tejto oblasti k dispozícii významné európske prostriedky. Je však kľúčové pripraviť kvalitné projekty a venovať sa otázke ich udržateľnosti.

I. Informatívny blok

A. Uvedenie do témy chudoby detí a argumentov odôvodňujúcich potrebu investícií do detí

Zástupca Európskej komisie, **Julius op de Beke** (DG EMPL, Unit D2), na pozadí aktuálnych európskych trendov vývoja rizika chudoby detí, rizika ich sociálneho vylúčenia a demografických trendov, predstavil Odporúčanie Európskej komisie „*Investície do detí: Východisko z bludného kruhu znevýhodnenia*“, ktoré zdôrazňuje potrebu sprístupnenia kvalitných služieb a tým umožnenia rozvoja detí od ich najútlejšieho veku. V dlhodobom horizonte poukázal na ekonomické a spoločenské benefity takéhoto prístupu. Venoval pozornosť najmä potrebe rozvoja služieb starostlivosti o deti v útlom veku (childcare), potrebe rozvoja jazykovej pripravenosti detí ako predpokladu ich ďalšieho rozvoja a uplatnenia, ako aj potrebe cieľenej podpory smerovanej na deti spolu s ich rodinami. Poukázal pritom na podpornú úlohu, ktorú v procese nevyhnutných systémových zmien a reforiem na národnej úrovni môžu zohrať finančné prostriedky dostupné z európskych fondov a podnietil účastníkov k efektívnemu využitiu týchto zdrojov.

Benefitom, ktoré prinášajú investície do detí, sa vo svojom príspevku venovala aj **Maria Herczog**, prezidentka Eurochild-u. Zdôraznila najmä potrebu integrovaného prístupu k riešeniu tejto problematiky, ktorá v sebe spája prístupy rôznych sektorov – vzdelávania, zdravotníctva, sociálneho sektora, atď. Do pozornosti účastníkov dala publikáciu *Implementation Handbook on Investing in Children*, ktorá má prostredníctvom hlbkovej analýzy príkladov dobrej praxe investícií do detí slúžiť ako inšpirácia a návod pre tvorcov legislatívy a verejných politik pri prijímaní rozhodnutí v tejto oblasti.

Situáciu a trendy v oblasti životných podmienok detí, ktoré súvisia s medzigeneračnou reprodukciou znevýhodnení popísal **Daniel Gerbery** z Inštitútu pre výskum práce a rodiny. Situáciu na Slovensku porovnal s členskými krajinami EÚ, pričom východiskom mu boli ukazovatele monitorovania implementácie Odporúčania EK obsiahnuté v jeho prílohe. Zo štatistického porovnania vyplynulo, že z hľadiska hlavného indikátora stratégie EU 2020 v oblasti boja proti chudobe patrí Slovensko k úspešnejším krajinám. Riziko chudoby alebo sociálneho vylúčenia detí je pod priemerom EÚ a medzi rokmi 2010 a 2014 kleslo. Zároveň však v porovnaní s populáciou i ostatnými vekovými skupinami sú deti vystavené výrazne vyššiemu riziku príjmovej chudoby. Ako problém sa ukazuje (ne)adekvátnosť príjmov, a to napriek tomu, že sociálne transfery významne prispievajú k znižovaniu rizika chudoby. Veľkou výzvou zostáva využívanie služieb predškolskej starostlivosti. Potvrďuje sa tiež, že pozornosť treba venovať podmienkam bývania – hoci ohrozenie ťažkou depriváciou v oblasti bývania nezasahuje veľkú časť detí, iné ukazovatele naznačujú nie bezvýznamné riziká pre domácnosti s deťmi.

B. Predstavenie možností investícií do detí na Slovensku s podporou fondov EÚ

Martin Orth z Európskej komisie (DG EMPL, Unit E5, Team Leader – SK desk) nadviazal na prezentované štatistické dáta, závery ktorých potvrdil a rozšíril o ďalšie dôsledky chudoby detí, demonštrujúce sa v podobe zhoršujúcich sa študijných výsledkov detí, náraste počtu detí, ktoré nepokračujú vo vyššom vzdelávaní, vysokom počte nezamestnaných mladých ľudí a pod. Pozitívnu úlohu pri zvrátení týchto trendov môžu zohrať systémové opatrenia podporené finančnými zdrojmi EÚ, ktoré v novom programovom období ponúkajú viacero inovácií a cieľom ktorých je dosiahnuť zjednodušenie prístupu k týmto zdrojom, transparentnosť pri ich poskytovaní a ich efektívne využitie

v čo najväčšom dostupnom rozsahu. Implementácia projektov bude môcť prebiehať až do roku 2023. Inováciou oproti predchádzajúcemu programovému obdobiu je posilnenie ESF, nakoľko prvýkrát bol v rámci kohéznej politiky stanovený minimálny povinný podiel ESF na celkovej alokácii. Ďalšou inováciou je naviazanie veľkého objemu prostriedkov na financovanie priorít, ktoré boli identifikované pre jednotlivé krajiny v rámci Európskeho semestra, v rámci národných programov reforiem a CSR (v prípade Slovenska sa až 90% prostriedkov ESF alokuje na CSR). Európske fondy zastávajú z hľadiska hospodárskeho rozvoja krajiny významnú pozíciu, lebo v celkovom objeme verejných investícií tvoria na Slovensku objem takmer 66%. V novom programovom období sa väčší dôraz kladie na výsledky realizovaných aktivít, nielen ich realizáciu; dochádza k zjednodušovaniu realizácie projektov, napr. významnejším využívaním zjednodušeného vykazovania výdavkov; posilňuje sa tiež partnerský princíp premietajúci sa do spolupráce so sociálnymi partnermi, zamestnávateľmi, zamestnancami, samosprávou a občianskym sektorom. V tejto súvislosti je potrebné zohľadniť aj skutočnosť, že európske prostriedky nekryjú plnú výšku nákladov, ale v závislosti od rozvinutosti regiónu môžu dosahovať až 85% oprávnených nákladov hrađených z fondov (menej rozvinutým regiónom sú v kontexte Slovenska všetky kraje s výnimkou Bratislavského – ďalej len BSK).

Možnosti investícií do detí prostredníctvom fondov EÚ, štruktúru jednotlivých operačných programov, aktuálny stav prípravy národných projektov zameraných na cieľovú skupinu detí (teda v širšom rámci, než aký predpokladá samotné Odporúčanie EK), indikatívnu alokáciu a harmonogram výziev k žiadostiam o nenávratný finančný príspevok prezentovali zástupcovia riadiacich orgánov - **Albert Németh** (MPSVR SR) za Operačný program ľudské zdroje - OPLZ, **Milan Žabka** (MPRV SR) za Integrovaný regionálny operačný program - IROP a **Ildikó Polačeková** (MPSVR SR) za Operačný program potravinovej a základnej materiálnej pomoci - FEAD.

Na rámcovú informáciu nadviazali prezentácie, ktoré poskytli prehľad národných projektov a dopytovo orientovaných projektov realizovaných v predchádzajúcom programovom období a na ne nadväzujúce, prípadne nové národné projekty a dopytovo orientované výzvy pre nové programové obdobie, prostredníctvom ktorých možno prispieť k naplneniu cieľov Odporúčania EK.

Pilier I. Prístup k primeraným zdrojom

1.1. - [podpora účasti rodičov na trhu práce](#)

Národný projekt Rodina a práca, naň nadväzujúci *Národný projekt Rodina a práca II.* a plánovaný *Národný projekt Rodina a práca III.* (ktorý by už mal ako cieľové územie zahŕňať aj BSK)¹, prispievajú k napĺňaniu cieľa odporúčania najmä podporou flexibilných foriem práce, podporou prarodinného prostredia u zamestnávateľov, podporou lokálnej a finančnej dostupnosti inovatívnych zariadení starostlivosti o deti. Výzvou bude prekonanie „magickej hranice“ troch rokov veku dieťaťa – už počas nastavovania projektu sa viedla diskusia ohľadne aktuálnych preferencií rodičov umiestňovať dieťa do zariadení starostlivosti až od veku 3+; otázne je, či ide o dôsledok dlhodobého nastavenia sociálnych politík, ktoré podporujú takýto model, alebo o pretrvávajúci stereotyp. V tomto kontexte sa starostlivosť o deti v ranom veku vníma od hranice 2+. V rámci projektu sa očakáva podpora flexibilných inovatívnych foriem starostlivosti o deti, priateľská rodičovská dovolenka, ktorá umožňuje iniciatívu otcovstva, a uľahčuje vstup žien-matiiek na trh práce. Projekt tiež reaguje na dlhodobu sa zhoršujúci trend nevybavených žiadostí o prijatie dieťaťa do predškolského zariadenia (dopyt vysoko prevyšuje ponuku), podporou vytvárania flexibilných foriem starostlivosti u zamestnávateľov, podporou vytvárania špecializovaných foriem starostlivosti pre deti so špecializovanými výchovno-vzdelávacími potrebami, prípadne deti so zdravotným postihnutím.

Pri realizácii *Národného projektu Príspevok na služby starostlivosti o dieťa* sa potvrdilo, že v regiónoch, kde je vyššia zamestnanosť, je aj vyššia potreba zosúladovania rodinného a pracovného života. Skúsenosti z národných projektov predchádzajúceho programového obdobia viedli aj k legislatívnym úpravám, zjednodušeniam, nadväzujú na ne novo pripravené národné projekty, aj osobitne zamerané na menej rozvinuté regióny.

Aktivita zameraná na vytvorenie služieb starostlivosti o dieťa vo veku do 3 rokov veku (tzv. jasle) bude podporená cez *Dopytovo orientovanú výzvu Podpora služieb starostlivosti o dieťa do troch rokov veku* (podpora tejto cieľovej skupine bude smerovaná zo zdrojov OPLZ aj zo zdrojov IROP). Výzvy však budú vyhlásené až v nadväznosti na legislatívne úpravy, ktoré sa v súčasnosti pripravujú. Cieľom legislatívnej úpravy je ich ukotvenie. Zámerom je podporiť cca 90 zariadení, s kapacitou cca 1800 miest pre deti do 3 rokov veku.

¹ Aktualizácia stavu k máju 2016: Podpora zosúladovania rodinného a pracovného života inovatívnymi formami starostlivosti sa bude po rokovaníach s EK a odborom rodovej rovnosti a rovnosti príležitostí MPSVR SR pripravovať a implementovať formou dopytovo orientovanej výzvy

Plánovaná *Komplexná podpora pre integráciu obyvateľov MRK* sa bude realizovať formou „Take away“ balíka národných projektov na území 150 obcí, vybraných na základe indexu segregácie a podrozvinutosti, ktorý určuje poradie obcí a miest evidovaných v aktualizovanom Atlase rómskych komunít – ide o obce v menej rozvinutých regiónoch, kde je potrebné zvýšiť mieru intervencie tak, aby miera sociálno-ekonomickej podrozvinutosti klesala. „Take away“ balík bude realizovaný cez komplementárne aktivity overené v minulosti, týkajúce sa terénnej sociálnej práce, komunitných centier, inkluzívneho modelu na predprimárnom stupni školskej sústavy a riešenia vysporiadania s cieľom prispieť k zintenzívneniu úsilia zabezpečiť prístup k cenovo dostupným a kvalitným službám, vzdelávaniu a zdravotnej starostlivosti.

Napĺňaniu cieľov Odporúčania budú prispievať aj opatrenia podporené zo zdrojov OPLZ prostredníctvom *dopytovo orientovaných výziev* zacielených na podporu výstavby a rekonštrukcie nových predškolských zariadení v obciach s prítomnosťou MRK (hlavnou podmienkou bude zvýšenie kapacity); na podporu modernizácie, rekonštrukcie a výstavby nových komunitných centier; a na podporu rekonštrukcie a výstavby priestorov subjektov sociálnej ekonomiky (subjektom sociálnej ekonomiky sa tu má na mysli podnik, ktorého hlavným cieľom nie je tvorba zisku, ale dosiahnutie pozitívneho sociálneho vplyvu).

1.2. - [poskytnutie primeranej životnej úrovne prostredníctvom kombinácie dávok](#)

Napĺňanie cieľa je realizované primárne cez štátnu rodinnú politiku a zdroje štátneho rozpočtu, doplnkovo sú však využívané aj zdroje EÚ – v predchádzajúcom programovom období bol z týchto prostriedkov podporený pilotný projekt *Efektívita I.*, cieľom ktorého bolo vytvoriť špecifické pracovné pozície (410 pracovných miest) pre sociálnych pracovníkov a asistentov sociálnej práce na úradoch práce, na všetkých oddeleniach odborov sociálnych vecí (t.j. štátne dávky, hmotná núdza, kompenzácie a sociálnoprávna ochrana a sociálna kuratela), ktorých úlohou bolo poskytovať dotknutým rodinám poradenstvo a tým aj podporu. Nakoľko sa tento prístup osvedčil, národný projekt pokračuje aj v novom programovom období, pričom došlo k úprave niektorých parametrov aktivít. Vytvorilo sa 440 takto špecializovaných miest, ktorých úlohou, okrem iného, je poskytovať poradenstvo rodinám v tom, ako čo najúčinnejšie využiť dostupné dávky.

FEAD prispieva k napĺňaniu tohto cieľa najmä realizáciou opatrenia 1 (poskytovanie potravinových balíčkov, prostredníctvom partnerov a so sprievodnými aktivitami; plánuje sa poskytovanie potravinových balíčkov minimálne 2-krát ročne, maximálne 4-krát ročne) a opatrenia 4 (poskytovanie hygienických balíčkov; plánuje sa poskytovanie hygienických balíčkov 1-krát ročne) operačného programu.

Pilier II. Prístup k cenovo dostupným a kvalitným službám

2.1. - [zniženie nerovnosti v mladom veku investovaním do vzdelávania a starostlivosti v ranom detstve](#) (cieľová skupina primárne deti navštevujúce materské školy)

Podpora predprimárneho vzdelávania (v materských školách) bola v predchádzajúcom programovom období realizovaná zo zdrojov OP Vzdelávanie prostredníctvom dvoch národných projektov, ktoré boli špecificky zamerané na cieľovú skupinu detí zo sociálne znevýhodneného prostredia. V rámci *Národného projektu Inkluzívny model vzdelávania na predprimárnom stupni školskej sústavy* sa pracovalo nielen s deťmi, ale aj s rodičmi a pedagogickými a odbornými zamestnancami, ktorí s deťmi v materských školách pracujú – boli vytvorené kontinuálne programy vzdelávania pre učiteľov, ako aj osvetový program práce s rodičmi. Do projektu bolo zapojených 110 materských škôl. V nadväznosti na uvedený projekt bol realizovaný *Národný projekt PRINED - PProjekt INkluzívnej EDukácie*. Zapojených bolo 50 materských škôl. Na oboch projektoch intenzívne spolupracovalo Metodicko-pedagogické centrum ako prijímateľ projektu tak v prípravnej, ako aj v implementačnej fáze s Úradom splnomocnenca vlády SR pre rómske komunity.

Skúsenosti z oboch projektov odôvodňujú ich pokračovanie aj v novom programovom období v rámci operačného programu Ľudské zdroje, prioritnej osi č. 1 Vzdelávanie – premietajú sa do *Národného projektu Škola otvorená všetkým* (aktuálne je vo fáze schváleného projektového zámeru, vyhlásenie výzvy sa predpokladá v roku 2016). Predpokladá sa zapojenie cca 50 materských škôl na území mimo BSK. Novinkou je zakomponovanie akceleračného stimulujúceho programu pre prácu s deťmi v materských školách, pričom sa bude pracovať aj s deťmi mimo materských škôl. Do tejto práce budú intenzívne zapájaní rodičia detí, pričom sa očakáva zlepšenie prípravy nástupu detí na základnú školu.

Ďalší *národný projekt* spolufinancovaný v rámci prioritnej osi Vzdelávanie OP Ľudské zdroje *Začíname od najmenších* bude zacielený na skupinu pedagogických a odborných zamestnancov a

jeho cieľom je metodologicky napomôcť zavádzaniu nového štátneho vzdelávacieho programu pre predprimárne vzdelávanie (aktuálne je len v testovacej fáze). Zapájajú sa budú materské školy a učitelia bez ohľadu na to, či sa nachádzajú v oblastiach, kde je vyššie percento detí zo sociálne znevýhodneného prostredia.

Z OPLZ bude prostredníctvom *dopytovo orientovanej výzvy Podpora výstavby a rekonštrukcie nových predškolských zariadení v obciach s prítomnosťou MRK* podporená výstavba cca 120 zariadení materských škôl, rekonštrukcia cca 180 zariadení materských škôl (podpora sa tak dotkne cca 18 900 detí). Výzva obsahuje podmienku desegregácie, degetoizácie a destigmatizácie, ktorou sa má zabezpečiť inkluzívne vzdelávanie a predídanie nerovností v danom regióne.

2.2. - [zlepšenie vplyvu systémov vzdelávania na rovnosť príležitostí](#) (cieľová skupina primárne deti navštevujúce základné školy)

V predchádzajúcom programovom období bol tento cieľ podporený prostredníctvom OP Vzdelávanie v rámci *Národného projektu Vzdelávaním pedagogických zamestnancov k inklúzii MRK*. Do projektu bolo zapojených 200 základných škôl, na ktorých bola podporená pozícia asistentov učiteľa, implementoval sa celodenný výchovný systém (spočíval v poskytovaní krúžkovej záujmovej činnosti popoludní a príprave na vyučovanie).

Už spomínaný Národný projekt PRINED sa realizoval aj na úrovni základných škôl. Inovatívny prvok spočíval v pôsobení odborných zamestnancov na školách. K dispozícii bolo viacero odborných pozícií, z ktorých si školy mohli vybrať (išlo o pilotný projekt) - postupne sa ukázalo, o ktoré pozície je zo strany škôl väčší záujem, o ktoré je menší záujem, preto sú v rámci nového programového obdobia v novom projekte už pozície odborných zamestnancov, ktoré budú podporené, konkretizované - školský psychológ, sociálny pedagóg a špeciálny pedagóg.

V rámci predchádzajúceho programového obdobia boli vyhlásené aj dopytovo orientované výzvy, ktoré sa venovali téme čitateľskej gramotnosti, tvorbe a inovácii školských vzdelávacích programov, podpore ďalšieho vzdelávania a podpore stredného odborného školstva.

Na skúsenosti z projektov realizovaných v predchádzajúcom programovom období by mal nadviazať už spomenutý *Národný projekt Škola otvorená všetkým* podporou celodenného výchovného systému a podporou pôsobenia inkluzívnych tímov. Evaluácia taktiež poukázala na veľmi pozitívne hodnotenie mimoškolskej činnosti zo strany žiakov. Zapojených by malo byť cca 120 základných škôl.

Rezort plánuje aj ďalšie projekty v rámci prioritnej osi č. 1 Vzdelávanie OP Ľudské zdroje, ktoré nebudú špecificky zamerané len na cieľovú skupinu deti a žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia, ale ktoré budú podporovať zvyšovanie kompetencií a zručností všetkých zapojených detí a žiakov – matematických, prírodovedných, jazykových a IKT zručností a finančnej gramotnosti vrátane podnikateľských vedomostí a ekonomického myslenia. Projekty tak zasiahnu aj skupinu detí zo sociálne znevýhodneného prostredia.

V harmonograme dopytovo orientovaných výziev pre rok 2016 sa plánujú výzvy, ktoré počítajú so zapojením MVO a cieľom ktorých bude zvýšiť inkluzívnosť, rovnaký prístup ku vzdelávaniu a zlepšiť študijné výsledky žiakov základných škôl a stredných škôl (zatiaľ nie je možné bližšie špecifikovať oprávnené aktivity). Počíta sa s alokáciou cca 15 mil. eur na každú z plánovaných výziev, pričom zapojený by mal byť aj BSK.

Pre rezort školstva je kľúčovou aj téma odborného vzdelávania (teda oblasť stredných škôl) v roku 2016 sa plánuje v rámci prioritnej osi č. 1 Vzdelávanie OP Ľudské zdroje spustenie *Národného projektu na podporu Duálneho vzdelávania*, rovnako sú pre túto oblasť plánované aj dopytovo orientované výzvy.

Rezort školstva svoje aktivity úzko koordinuje v spolupráci s Úradom splnomocnenca vlády SR pre rómske komunity, k čomu prispieva aj činnosť koordinačného výboru zriadenom pri MPC (jeho členmi sú zástupcovia MPSVR SR, MŠVVŠ SR, MV SR, ÚSVRK, aj zástupcovia neziskového sektora (SGI a CVEK). Táto platforma je otvorená spolupráci s ďalšími záujemcami z radov MVO.

2.3. - [zlepšenie schopnosti systémov zdravotníctva reagovať na potreby znevýhodnených detí](#)

Rezort zdravotníctva v predchádzajúcom programovom období realizoval projekt zameraný na oblasť osvetu zdravia v rómskych komunitách. V novom období dôjde nielen k jeho kvantitatívnemu, ale aj kvalitatívnemu rozšíreniu a nadviažu naň aj aktivity, ktoré budú podporované dlhodobo (*Národný projekt Zdravé komunity 2A* a *Národný projekt Zdravé komunity 3A*). V pilotnom projekte sa podarilo spojiť skúsenosti kľúčových aktérov tak na strane štátnej správy, ako aj na strane tretieho sektora spoločným vytvorením neziskovej organizácie Zdravé komunity, prostredníctvom ktorej sa veľká časť aktivít projektu realizovala. Projekt spočíva v priamom pôsobení v rómskych komunitách. V novom projekte sa počíta s vytvorením 300 pracovných pozícií (275 asistentov a 25 koordinátorov). Vybraní asistenti budú priamo z komunity a pôjde o dlhodobo nezamestnaných; sleduje sa tým dosiahnutie synergického efektu, kedy sa dopad (v niektorých prípadoch vôbec prvého riadneho zamestnania) prejaví aj v rodinách takto zamestnaných. V uvedenom prípade ide o aktivity, ktoré sú cielene zamerané na znevýhodnenú komunitu, jej adresátmi nie sú primárne deti, ale sú súčasťou cieľovej skupiny a aj skúsenosti s realizáciou projektu ukazujú na to, že najflexibilnejšie a najotvorenejšie k tejto forme podpory pristupujú práve deti a mladí ľudia, resp. matky s deťmi.

Okrem toho MZ SR pripravuje sériu opatrení (financovaných z rôznych zdrojov) na zlepšenie systému fungovania zdravotnej starostlivosti a najmä podpory primárneho kontaktu (podpora všeobecných lekárov pre dospelých a všeobecných lekárov pre deti a dorast). Snahou je zvýšiť motiváciu mladých lekárov uchádzať sa o túto špecializáciu, nakoľko je tu veľké riziko nedostupnosti primárneho kontaktu v blízkej budúcnosti v prípade nezabezpečenia dostatočného záujmu absolventov medicíny o toto povolanie. Podpora bude smerovaná z IROP prostredníctvom etablovania centier integrovanej zdravotnej starostlivosti s cieľom maximalizácie medicínskych riešení už v primárnom kontakte, integrácia s ostatnými medicínskymi profesiami a efektívnejšie využívanie špecializovaných úrovní zdravotnej starostlivosti. Paralelne s týmito aktivitami budú podporené aktivity financované prostredníctvom OP IZ, kde sa rezort zdravotníctva zameriava na štandardizáciu klinických postupov (plánované je pokrytie 100 najvýznamnejších diagnóz z hľadiska incidencie, úmrtnosti alebo chorobnosti; cieľom je zabezpečiť jednak inováciu v tejto oblasti, ale tiež to, aby bola kdekoľvek, v ktorejkoľvek ambulancii na území Slovenska zabezpečená rovnaká kvalita poskytnutej zdravotnej starostlivosti) a štandardizovanie medicínskej prevencie (konkrétne v štyroch oblastiach – kardiologické ochorenia, onkologické ochorenia, metabolické poruchy – najmä diabetes, neurodegeneratívne ochorenia).

Rezort práce pripravuje dopytovo orientovanú výzvu na zefektívnenie resocializácie drogových a iných závislostí. Výzva je zameraná na prácu so závislými vo všetkých prostrediach, podporená bude primárne streetwork (forma terénnej sociálnej práce) a harm reduction prístup (redukcia negatívnych dôsledkov spojených s užívaním drog), ale aj práca v resocializačných zariadeniach. Vyhlasovateľom výzvy bude Implementačná agentúra MPSVR SR, pôjde o otvorenú výzvu (t.j. až do vyčerpania alokácie) cca v prvom polroku 2016.

2.4. - [poskytnutie deťom bezpečného, primeraného bývania a životného prostredia](#)

Úrad splnomocnenca vlády SR pre rómske komunity vystupoval v predchádzajúcom programovom období v pozícii koordinátora aktivít v tejto oblasti, osobitne vo vzťahu k aktivitám zameraným na marginalizované rómske komunity. V predchádzajúcom období neboli politiky orientované na podporu bývania (v kontexte výstavby nájomných bytov) významnejšie podporené zo strany štrukturálnych fondov, čo sa však v novom programovom období mení. Vytvára to veľa nových príležitostí pre samosprávy, obce a mestá, aby sa zapojili a vytvárali podmienky pre zlepšenie životných podmienok najchudobnejších obyvateľov. Poskytovanie sociálneho bývania znevýhodneným občanom alebo sociálne slabším skupinám bolo v rámci predchádzajúceho programového obdobia predmetom podpory v rámci opatrenia Regionálneho operačného programu zameraného na výstavbu nájomných bytov pre marginalizované skupiny obyvateľov (táto intervencia bola súčasťou pilotného prístupu podpory infraštruktúry bývania zo štrukturálnych fondov pre rómske komunity). V záujme podpory sociálnej inklúzie bola jednou z podmienok podpory tejto investície, aby bytový dom bol vybudovaný v širšom centre tak, aby nedochádzalo k segregácii či priestorovému vylúčeniu cieľovej skupiny a zároveň aby 80% nájomcov bytového domu boli príslušníci marginalizovaných rómskych komunit.

Najvýznamnejší podiel (z balíka sprievodných aktivít) mal *Národný projekt Terénna sociálna práca*, ktorý pokračuje aj v novom programovom období. Pilotne sa v rámci projektu otestovalo zjednodušené vykazovanie oprávnených výdavkov prostredníctvom štandardnej stupnice jednotkových výdavkov, boli vytvorené štandardy terénnej sociálnej práce, vytvoril sa priestor pre sieťovanie terénnych sociálnych pracovníkov a asistentov terénnej sociálnej práce, zároveň vo

svojej záverečnej fáze projekt umožnil zhodnotenie dopadov na vybranom území (22 obcí a miest). Výstupy projektu boli východiskom pre nastavenie pokračovania tohto projektu.

Vo vzťahu k problematike bývania pripravuje rezort práce *Národný projekt Podpora univerzálneho navrhovania podľa čl. 2 Dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím* - cieľom je lepšie uchopenie problematiky, pochopenie jednotlivých aktérov, o čo v prípade univerzálneho dizajnu ide a čo by sa malo premietnuť v celom spektre právnych predpisov. Tieto aktivity budú využívať mnohé skúsenosti zo zahraničia a v širokom partnerstve rôznych subjektov – štátnych aj neštátnych sa budú upravovať podmienky univerzálneho navrhovania na pomery a podmienky Slovenskej republiky.

V rámci predchádzania rizík násilliu bude rezort práce realizovať *Národný projekt Podpora ochrany detí pred násillím*. Prijímateľom projektu bude Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny (zohľadňuje sa tu fakt, že úrady práce, sociálnych vecí a rodiny sa dostali do role koordinátorov prevencie násillia na regionálnej úrovni).

2.5. - [zvýšenie podpory rodiny a kvality alternatívnych modelov starostlivosti](#)

V nemalej miere aj skúsenosti z realizovaných národných projektov a dopytovo orientovaných projektov predchádzajúceho programového obdobia viedli k zásadnej legislatívnej úprave (zákon č. 175/2015 Z.z., ktorým sa novelizoval zákon o rodine a zákon o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele), kde sa významne posilnila rodina ako taká, výraznou mierou sa posilnili nové nástroje na prácu s rodinou a významne sa sťažili podmienky pre nariaďovanie ústavnej starostlivosti a vynímanie dieťaťa z rodinného prostredia do ústavnej starostlivosti. Nové národné projekty už reflektujú na tieto legislatívne zmeny.

Po skúsenostiach v oblasti deinštitucionalizácie náhradnej starostlivosti bol projekt nadväzujúci na predchádzajúce programové obdobie rozdelený do dvoch samostatných národných projektov. *Národný projekt Podpora deinštitucionalizácie náhradnej starostlivosti* počíta s realizáciou opatrení, programov a výchovných opatrení zameraných na prácu s dieťaťom v rodine a v prirodzenom rodinnom prostredí (hlavná časť zdrojov podpory je smerovaná na predchádzanie vyňatiu dieťaťa z rodinného prostredia), druhá oblasť podpory je smerovaná do oblasti náhradnej rodinnej starostlivosti, t.j. náhradným rodičom. *Národný projekt Podpora deinštitucionalizácie náhradnej starostlivosti v zariadeniach* počíta s alokáciou do 7mil. Eur, partnermi budú detské domovy a krízové strediská, v partnerstve s ktorými aktuálne prebieha nastavovanie aktivít s cieľom podpory a realizácie deinštitucionalizácie zariadení.

K napĺňaniu cieľa prispievajú v nemalej miere aj opatrenia v rámci deinštitucionalizácie sociálnych služieb - *Národný projekt Podpora deinštitucionalizácie zariadení sociálnych služieb* pritom tiež zohľadňuje nedávny legislatívny vývoj. Podpora vo výške 8mil. Eur bude smerovaná na podporu tvorby transformačných plánov sociálnych služieb.

Národný projekt Podpora vybraných sociálnych služieb krízovej intervencie na komunitnej úrovni rozšíril podporu okrem komunitných centier aj o nízkoprahové denné centrá a nízkoprahové sociálne služby pre deti a rodinu.

Zo zdrojov OPLZ sa plánujú dopytovo orientované výzvy na *Podporu výkonu opatrení SPODSK v prirodzenom rodinnom prostredí* (alokovaných je 4,5mil. Eur na BSK a 10mil. Eur na menej rozvinuté regióny) a na *Podporu výkonu opatrení SPODSK v náhradnom rodinnom prostredí* (alokovaných je 2mil. Eur na BSK a 6mil. Eur na zvyšné územie SR). Okrem týchto zdrojov OPLZ je plánovaná podpora aj zo zdrojov IROP – konkrétne na podporu deinštitucionalizácie existujúcich zariadení a na podporu a rozvoj nových alebo existujúcich služieb alebo opatrení, ktoré sa vykonávajú na komunitnej úrovni.

Táto masívna pozornosť, tak v legislatívnej, ako aj nelegislatívnej podobe, prináša svoje úspechy – počet detí, ktoré sú vyňaté z biologickej rodiny sa v rokoch 2014 a 2015 podarilo po prvýkrát zastabilizovať (do roku 2013 ich počet v pomere ku celkovému počtu detí rástol). Z pohľadu vnútornej štruktúry došlo taktiež k pozitívnemu vývoju – podiel detí do 40% v náhradnej rodinnej starostlivosti ku vyše 60% v inštitucionálnej starostlivosti sa zmenil na vyše 60% detí v náhradnej rodinnej starostlivosti a menej ako 40% detí v inštitucionálnej starostlivosti. Pokiaľ sa zohľadní aj profesionálne rodičovstvo ako jedna z foriem inštitucionálnej starostlivosti, vyše 70% vyňatých detí žije v rodinách a menej ako 30% detí žije v skupinách detí, vrátane veľkých objektov, ktoré ešte musia prejsť procesom deinštitucionalizácie.

Pilier III. Právo detí na účasť

3.1 - [podpora účasti všetkých detí na hrách, rekreačných, športových a kultúrnych aktivitách a](#)

3.2 - [zavedenie mechanizmov, ktoré podporujú účasť detí v rozhodovacom procese, ktorý ovplyvňuje ich život](#)

V novom programovom období rezort školstva zatiaľ nepripravil ani neplánuje projekt alebo výzvu, ktoré by špecificky korešpondovali s napĺňaním uvedených cieľov Odporúčania EK. Opatrenia na napĺňanie (tu osobitne cieľa 3.1) vnímajú na rezorte skôr ako doplnkovú aktivitu, nie hlavný cieľ prípadného projektu. V predchádzajúcom programovom období však rezort prostredníctvom IUVENTA – Slovenského inštitútu mládeže realizoval viacero projektov, ktoré k napĺňaniu uvedených cieľov prispievali: *Národný projekt PRAKTIK - Praktické zručnosti cez neformálne vzdelávanie v práci s mládežou*, v rámci ktorého boli vytvorené tematické centrá mládeže (7). Projekt bol zameraný na profesionálov a dobrovoľných pracovníkov s mládežou, ktorí pracujú s deťmi v centrách voľného času (často sú to mladí ľudia sami). Vo vzťahu k rozhodovacím kompetenciám a spoločenskému životu sa realizoval *Národný projekt KomPrax - Kompetencie pre prax*, v rámci ktorého mali mladí ľudia možnosť pripraviť a zrealizovať vlastné malé projekty (v hodnote cca 200 Eur); šlo o projekty, na ktorých mladí ľudia pracovali spoločne, alebo so samosprávou. Prostriedky na podporu aktivít týkajúcich sa práce s mládežou je možné získať aj z programu Erasmus+.

V rámci dopytovo orientovanej výzvy zameranej na výstavbu a rekonštrukciu nových predškolských zariadení v obciach s prítomnosťou MRK bude medzi oprávnenými nákladmi zahrnutá aj možnosť vybavenia týchto predškolských zariadení (športoviská), čím sa má prispieť k vytváraniu kvalitných priestorov pre socializáciu a vzdelávanie.

Podpora detí na účasť a v spolurozhodovaní je jedným z princípov realizácie deinštitucionalizácie. Právo dieťaťa na názor a na jeho vypočutie vyplývajúce z Dohovoru OSN o právach dieťaťa sa premieta do všetkých procesov v rámci sociálnej práce a postupne sa začína dostávať aj do iných oblastí, ktoré dlhodobo na toto právo dieťaťa dostatočne nereflektovali (napr. oblasť vypočutia názoru dieťaťa v súdnom konaní).

II. Diskusný blok

Diskusný blok otázok z pléna dal účastníkom možnosť reflektovať na prezentácie informatívneho bloku, objasniť niektoré pojmy a súvislosti, pričom generoval množstvo podnetov, vrátane návrhov riešení či zlepšenia nastavení plánovaných projektov a výziev.

Q1: Aké opatrenia boli prijaté na to, aby boli EŠIF prístupnejšie pre MVO? V akej forme sa počíta s partnerstvom občianskej spoločnosti pri čerpaní EŠIF? Môže byť MVO prijímateľom národného projektu?

Táto otázka umožnila priblížiť rôzne formy zapojenia MVO v prípravnej aj v realizačnej fáze. Od MVO sa spravidla neočakáva, že bude vystupovať priamo v postavení prijímateľa, nakoľko prijímateľom národného projektu môže byť len subjekt, ktorý má zadanú národnú kompetenciu v celoštátnom záujme (výnimkou je napr. situácia, kedy by išlo o systémový projekt v celoštátnom záujme a MVO by bola určená ako prijímateľ v rámci projektového zámeru schváleného príslušnou komisiou pri monitorovacom výbere).

Unikátnym v celoeurópskom kontexte, a aj istou „sociálnou inováciou“, bol v prezentáciách už spomenutý prístup rezortu zdravotníctva. MZ SR v predchádzajúcom programovom období spolu so zástupcom tretieho sektora - Platformou na podporu zdravia znevýhodnených skupín, založilo neziskovú organizáciu Zdravé komunity, s ktorou spoločne realizujú Národný projekt Zdravé komunity. Prvýkrát došlo v rámci národného projektu k zriadeniu neziskovej organizácie, ktorej spoluzakladateľom je ústredný orgán štátnej správy a dochádza tak k spojeniu skúsenosti a možností oboch partnerov. Národný projekt pokračuje aj v novom programovom období.

Ďalšie možnosti zapojenia MVO sa ponúkajú v pripravovanom projekte rezortu vnútra na podporu azylantov, kde žiadateľom a koordinátorom projektu by mal byť Úrad splnomocnenca vlády SR pre rozvoj občianskej spoločnosti.

Viacerí účastníci zo štátnych inštitúcií uviedli, že zapojenie MVO v prípravnej fáze je viditeľné aj na zmenách, ku ktorým došlo v projektoch nadväzujúcich na národné projekty z predchádzajúceho programového obdobia a ktoré prezentovali v informatívnom bloku – napr. v rezorte školstva došlo k posilneniu možností MVO vystupovať v postavení oprávneného žiadateľa pre dopytovo orientované výzvy oproti predchádzajúcemu obdobiu, kedy boli tieto možnosti pre MVO len v minimálnom rozsahu.

Z pohľadu implementačnej fázy je pre MVO relevantný monitorovací výbor a komisie príslušné pre jednotlivé prioritné osi, v ktorých sú MVO taktiež zastúpené.²

Q2: (v reflexii na informáciu k implementácii cieľov III.2. Odporúčania EK) je potrebné zvážiť participáciu detí aj v mladšej vekovej kategórii ako mládež a aj vo formálnom vzdelávaní

Po terminologickom vyjasnení cieľovej skupiny, o ktorú sa v tomto prípade dotazujúcej MVO jedná (deti v predprimárnom vzdelávaní a na základných školách), zástupkyňa rezortu školstva uviedla, že prioritná os Vzdelávanie rieši III. pilier Odporúčania EK len doplnkovo a prioritne reflektuje na špecifické odporúčania EK, preto zatiaľ nie je pripravený zámer národného projektu zameraný na túto oblasť. Zapojenie MVO pri tvorbe takéhoto národného projektu však nevylúčila, pričom samotné MVO majú možnosť adresovať rezortu návrh na rámcový projektový zámer, ktorý v prípade relevantnosti môžu následne na partnerskej báze rozpracovať. Podporu návrhu smerovať zdroje aj do oblasti participácie detí (v kontexte rozvíjania možností spoluproduktovať) vyslovili aj ďalší zástupcovia MVO v pléne. Rezort školstva sa bude podnetom zaoberať.

Q3: Počíta sa v tomto programovom období s využitím mechanizmu globálnych grantov?

Mechanizmus globálnych grantov (ďalej len „GG“) vnímajú MVO pracujúce s deťmi ako najprístupnejší nástroj pre využívanie európskych fondov na implementáciu Odporúčania EK, zároveň by pri ňom mohli využiť skúsenosti s obdobnými mechanizmami (veľmi pozitívne vnímajú napr. model Fondu pre MVO realizovaného v rámci implementácie Finančného mechanizmu EHP, kedy fond spravujú priamo nadácie v oblastiach, v ktorých majú viac ako 20-ročné skúsenosti, vrátane skúseností s rozdeľovaním, monitoringom aktivít a finančného riadenia projektov a následným obsahovým reportovaním a vyúčtovaním zverených finančných prostriedkov v rámci grantových programov – finančné prostriedky sú efektívne nasmerované na aktivity skutočne potrebné pre deti a mladých ľudí. Navyše tým, že prostriedky grantujú nadácie, ktoré mimovládny sektor poznajú, efektívnejšie napomáhajú rozvíjať kapacitu aktívnych občianskych združení a dlhodobý charakter finančnej podpory zvyšuje šance pre stabilizáciu zamestnancov týchto MVO).

OPLZ mechanizmus GG zakotvil, nie je však zakomponovaný v každej prioritnej osi; PO1 ju nezadefinovala, naopak PO5 a PO6 áno, i keď doposiaľ s touto možnosťou na rezorte vnútra podrobnejšie nepracovali. MV SR však eviduje dopyt na využitie tohto mechanizmu a bude s ním do budúcnosti rátať. Zástupcovia Úradu splnomocnenca vlády SR pre rómske komunity ako prijímateľa sa vyjadrovali pozitívne k využitiu tejto formy podpory najmä pokiaľ ide o organizácie na lokálnej úrovni, ktoré (z objektívnych dôvodov) nevedia naplniť kritériá pre čerpanie prostriedkov z výziev EŠIF. PO4 počíta s využitím GG, najmä pokiaľ ide o špecifický cieľ 4.1.2. – prevencia a eliminácia všetkých foriem diskriminácie.

Kladne sa k možnosti využitia GG vyjadril aj zástupca EK, ktorý potvrdil pozitívnu skúsenosť s ich využívaním v rámci „nórského finančného mechanizmu“. Súhlasil s tým, že tretí sektor pozná svojich členov a v prípade, ak je transparentne vybraná organizácia, ktorá má kapacitu, odborný know-how a skúsenosti, z pohľadu EK ide o nástroj na rovnakej administratívnej a kvalitatívnej úrovni. V súvislosti s využívaním GG odznelo aj upozornenie na skutočnosť, že vykonávateľ GG je nositeľom značnej administratívnej záťaže, vrátane auditov a pod.

Diskusia v tomto bode sa pomerne extenzívne dotkla aj tzv. zjednodušeného vykazovania výdavkov a možností jeho využitia MVO. Diskutované a objasnené boli viaceré formy zjednodušeného vykazovania výdavkov – tzv. „lump sum“; štandardná stupnica jednotkových výdavkov; paušálne sadzby; zjednodušené vykazovanie na základe delegovaného aktu; a tiež rôzna miera ich flexibility a ich súvis s verejným obstarávaním a jeho následnou kontrolou. Osobitne zaujala diskusia k poskytovaniu „lump sum“ (paušálnej čiastky) do výšky 50 tis. Eur, kde sa však problematiku javí (ne)možnosť poskytnutia zálohovej platby. Z diskusie vyplynulo, že zjednodušené vykazovanie výdavkov je nástrojom, ktorý zjednodušuje proces najmä pre riadiace a sprostredkovateľské orgány, z pohľadu prijímateľa však neprináša citeľný efekt – zjednodušuje sa predkladanie a kontrola dokumentácie, nie vypracovanie a uchovávanie dokumentácie na strane prijímateľa. Zo strany MVO ostávajú otvorené podnety na ďalšie zjednodušenie vykazovania výdavkov, rovnako tak záujem na zjednodušení postupov, cieľom ktorých je dosiahnutie zmien v operačnom programe (tu v kontexte potreby reagovať včas, napr. v súvislosti s migračnou krízou).

² Pozn. priebežne aktualizované zoznamy členov monitorovacích výborov a komisií je možné nájsť na webových sídlach jednotlivých operačných programov, ktoré sú dostupné napr. na: <http://www.partnerskadohoda.gov.sk/operacne-programy/>

Q4: Čo môžu MVO v tejto fáze (pozn. operačné programy sú už schválené) ešte ovplyvniť svojimi podnetmi?

Z vyjadrení zástupcov riadiacich orgánov vyplynulo, že sú otvorení akýmkoľvek podnetom, s ktorými môžu ďalej pracovať tak na úrovni nastavovania parametrov budúcich národných projektov či dopytovo orientovaných výziev, ako aj vo fáze implementácie a hodnotenia dopadov. Diskusia sa podrobnejšie dotkla parametrov vo vzťahu k viacerým témam – situácie marginalizovaných skupín a pôsobenia komunitných centier, riešenia potrieb detí so zdravotným postihnutím a včasnej intervencie, absentujúcej podpory pre neformálnych opatrovateľov.

Na úrovni podpory sociálnych služieb formou komunitnej činnosti sa stanovili nové deliace línie, ktoré umožňujú pomoc smerovať nielen na skupinu MRK, ale na všetkých v komunite ohrozených vylúčením, resp. vylúčených. Podpora v rámci prioritnej osi 4 bude smerovaná na celé územie Slovenska s výnimkou 150 obcí, s ktorými sa bude pracovať prioritne cez prioritnú os 5 a prioritnú os 6. Tento prístup zohľadňuje výšku alokácií a potrebu ich prerozdelenia medzi jednotlivé špecifické ciele.

Významne v pléne rezonovala potreba kombinovania jednotlivých intervencií (vysporiadanie pozemkov, výstavba a rekonštrukcia materských škôl, sociálne bývanie, terénna sociálna práca, komunitné centrá, hľadanie pracovných príležitostí, atď.) a potreba smerovania podpory na rodinu ako celok.

Záver

Diskusia poukázala na pretrvávajúci záujem MVO zapojiť sa v rámci aktuálneho programového obdobia do formovania štátnej/verejnej politiky a tiež pozitívny postoj zástupcov EK a zástupcov riadiacich orgánov prihliadať na odporúčania MVO a miestnych samospráv smerujúcich v niektorých prípadoch aj k úprave parametrov pripravovaných národných projektov a výziev. Potvrdil sa tiež záujem o spustenie globálnych grantov alebo iného typu zjednodušeného vykazovania výdavkov, ktorý by však neprimerane nezaťažoval MVO v úvodnej fáze financovania. Zástupcovia riadiacich orgánov a EK dostali zo strany MVO viacero návrhov pokiaľ ide o témy, na ktoré je potrebné zamerať v rámci programového obdobia pozornosť – komunitné centrá, neformálni opatrovatelia, rodiny s deťmi so zdravotným postihnutím vs. služby včasnej intervencie, participácia detí a mladých ľudí na rozhodovacích procesoch. Výzvou zostáva vzájomné zosúladenie politik. Pripomenuli sa tiež také aspekty implementácie, akými sú spolufinancovanie a udržateľnosť.

Zástupcovia EK veria, že prostriedky, ktoré sú na túto problematiku alokované, budú na Slovensku v priebehu nasledujúcich rokov efektívne absorbované. Vyzvali zároveň zástupcov tretieho sektora a samosprávy, aby kontaktovali príslušné riadiace a sprostredkovateľské orgány, a to buď priamo, alebo prostredníctvom zástupcov občianskej spoločnosti zastúpených v monitorovacích výboroch a podvýboroch, a prispeli svojimi nápadmi ku správne nastaveniu národných projektov a výziev. Odporučili tiež využiť priestor pre MVO na úrovni riadiacich výborov, ktorých úlohou je dohliadať na správnosť realizácie aktivít a prispeli tak k čo najefektívnejšiemu využitiu dostupných zdrojov.

Elektronický odkaz na prezentácie: <https://goo.gl/GH9JuW>

Príloha č. 1 prehľad realizovaných a plánovaných národných projektov a dopytovo orientovaných projektov/výziev korešpondujúcich s jednotlivými piliermi a cieľmi Odporúčania EK

Príloha č. 2 zoznam registrovaných účastníkov